

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput IV. Gregorius a Constantinæ Augustæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

Reatus etsi plerunque accipitur pro delicto, *cap. testimonium 4. de testibus, cap. ult. 30. quest. 2. l. 1. C. de iudiciis*; tamen frequentius accipitur pro obligatione ad pœnam propter peccatum contractam: in quo sensu peccatum actu transire, & reatum manere, docet D. Thomas in 4. art. 5. & 6. & 1. 2. q. 86. art. 1. & q. 87. art. 6. Illustrant Budeus in l. vestem, ff. de iniuriis, Corrasius lib. 2. miscel. cap. 20. Rebuffus in l. iudicasse, column. 4. ff. de V. S. Covarr. lib. 2. variar. cap. 9. num. 2. Gomez in l. 76. Tauri, num. 6. Tiraquel. de pœn. temper. caus. 29. à princip. qui exponunt textus in l. si diuino 25. ff. de pœnis, l. ult. ff. ad leg. lul. majest. l. ult. vers. Fraudis, ff. de bon. damn. Potest ergo in

præsenti per culpam accipi generaliter peccatum adhuc manens, seu perseverans, de cuius pœnitentia non constat; per reatum verò pœna, seu obligatio ad pœnam ex peccato & culpa proueniens: quæ pœna, seu obligatio per pœnitentiam, seu emendationem non editur, præsertim quoad vindictam in foro exteriori, l. qui ea mente, ff. de furtis.

Varia ex hoc textu deducunt reperentes de accusatione contra superiorem ab inferiore proponenda, vel non; & de personis, quibus præsenti-bus iudicium criminale agendum est. Sed quàm aliena à mente Gregorii, facillè agnosceret, qui præsentem epistolam sedulò legerit, perlegeritque.

CAPUT IV.

Gregorius ^a Constantinae Augustæ.

Omnipotens. Et infra: ^b Salonitanæ verò civitatis Episcopus me, ac responsali meo nesciente ^c ordinatus est, & facta res est, quæ sub nullis anterioribus Principibus evenit. Quod ego audiens, ad eundem prævaricatorem, qui inordinate ordinatus est, protinus misi, ut omninò Missarum solennia celebrare nullo modo præsumeret, nisi priùs à Serenissimis Dominis cognoscerem, si hoc fieri ipsi iussissent, quod ei sub excommunicationis interpositione mandavi. Et contempto me, atque despecto, in audaciam quorundam sæcularium hominum, quibus denudatâ suâ Ecclesiâ præmia multa præbere dicitur, nuncusque Missas facere præsumit, atque ad me venire secundum iussionem Dominorum noluit. Ego autem præceptioni pietatis eorum obediens, eidem Maximo, qui me nesciente ordinatus est, hoc quod in ordinatione sua me, vel responsalem meum præmittere præsumpsit, ita ex corde laxavi, ac si me auctore fuisset ordinatus. Alia verò perverfa illius, scilicet mala corporalia, quæ cognovi, vel quia cum pœuniis ^d est electus, vel quia excommunicatus Missas facere ^e præsumpsit, propter Deum irrequisita præterire non possum. Sed opto, & Dominum deprecor, quatenus nihil in eo de his quæ dicta sunt, valeat inveniri, & sine periculo animæ meæ causa ipsius terminetur. Prius tamen quàm hæc cognoscantur, Serenissimus Dominus discurrente iussione præcepit, ut eum venientem cum honore suscipiam. Et valde grave est, ut vir, de quo tanta, & talia nunciuntur, cum antè requiri & discuti debeat, honoretur. Et si Episcoporum causæ mihi commissorum apud piissimos Dominos aliorum patrociniis disponuntur, infelix ego in Ecclesia ista quid facio? Sed ut Episcopi mei me despiciant, & contra me refugium ad sæculares iudices habeant, omnipotenti Deo gratias ago, peccatis meis deputo. Hoc tamen breviter suggero, quia aliquantulum expecto: & si ad me diu venire distulerit, in eo exercere distractionem canonicam nullo modo cessabo. In omnipotenti autem Domino confido, quia longam piissimis Dominis vitam tribuet, & nobis sub manu vestra, non secundum peccata nostra, sed secundum gratiæ suæ dona disponet. Hæc ergo tranquillissimæ Dominae suggero: quia integerrima Serenitatis ejus conscientia quantò moveatur zelo rectitudinis, atque iustitiæ, non ignoro.

NOTÆ.

^a Constantina. Ita etiam legitur in prima electione, sub hoc titulo, cap. 6. & lib. 4. epistolæ. D. Gregorii epist. 34. & in cap. Salonitana, 63. dist. cap. ult. 21. quest. 5. in quibus omnibus pro Constantina, legendum est Constantia: Constantia enim uxor fuit Mauricii Imperatoris: cui etiam rescribit idem Gregorius lib. 3. epist. 30. & 23. In priori parte hujus epistolæ agit Pontifex de superba elatione Joannis Archiepiscopi CP. qui ausus fuit tempore Pelagii prædecessoris nostri Gre-

gorii in Synodo CP. ad causam Gregorii Episcopi Antiocheni celebrata nomen Patriarchæ Oecumenici sibi arrogare; quod cum Pelagius sciret, cuncta Synodi gesti præter sententiam pro Gregorio laram irritavit, ut ex ipsius Pelagii epistola refert Baronius anno 587. Sed cum postea anno 6. Pontificatus Gregorii Magni eo arrogantius, & insolentius prosequutus esset, ut in litteris Romam missis se Oecumenicum Patriarcham nominaret, idèd Pontifex, qui Joannem aberrantem summâ patientiâ toleraverat, anno Christi 595. illum litteris suis corripuit lib. 4. epist. 38. Sabinianumque Apocrisiarium Constantinopoli agentè admonuit, ne

neullo modo cum illo communicaret, ne ejus videretur superbiæ favere, *lib. 4. epist. 39.* Etiam contra ipsum scripsit Mauricio Imperatori, & ejus uxori, & Episcopis Alexandrino, & Antiocheno, *lib. 4. epist. 32. 36. & 38.* quibus omnibus cum plura inculcer in derelationem superbi illius nominis, tandem addit, ei consentire nihil aliud esse, quam fidem perdere, quia cum à Christo Domino uni Petro præfectura fuerit gregis universalis credita, si quis ejusmodi stabilitam violaverit hierarchiam, aliter sentire videretur, quam ipse Dominus sentiendum præcepit; ideoque *lib. 6. epist. 30.* Gregorius Mauricio Imperatori ostendit esse præcurso-rem Antichristi, qui superbum illud sibi nomen usurpat. De nomine universalis Patriarchæ, seu Oecumenici Episcopi tantum Summo Pontifici competenti, plura congesse- runt Brissonius *d. anno 595. Martha de jurisdict. p. 1. cap. 10. Barb. de potest. Episc. p. 1. tit. 1. cap. 6. & de jure Eccles. lib. 1. cap. 1. num. 27. Savarus ad Sidonium lib. 4. epist. 25. Mendoza quest. 4. scholast. num. 3. Turrianus lib. 3. pro canonibus Apost. cap. 2. Corjolan. in notis ad can. 26. Concil. Carthag. 3. & in Breviario anno 132. Justel. in notis ad can. 39. Eccles. Afric. Co- queus contra Morneum p. 1. fol. 210.* Hanc prior- em epistolæ partem omisimus, quia parum fa- cit ad præsentis textus expositionem: in secunda parte ipsius epistolæ agit Gregorius de Maximo, qui Salonitanam Ecclesiam invasit ope Mauricii Imperatoris, inconsulto ipso Pontifice, & per simoniacam labem Cathedram illam occupasse fe- rebatur: quare ipsum acriter increpavit Grego- rius, verum anno Christi 595. Mauricius Impera- tor Maximum in Ecclesiam Salonitanam intru- sum à Gregorio censuris ejectum per suos mini- stros, in Ecclesia illa Episcopum retinuit: & cum Gregorius jussisset, ut causam dicturus Romam ac- cederet, Imperator rescripsit Gregorio, ut ipsum honorificè reciperet: quæ de re Pontifex in præ- senti Imperatrici Augustæ rescribit, multa que in- super Imperatori insinuanda Sabiniano Apo- stasico suo scribens *lib. 7. epist. 1.* contestatus est, se paratorem esse mori, quam B. Petri Ecclesiam suis diebus degenerare. Tandem concessit, ut idem Maximus Ravennam se conferret, ubi delegatum à Sede Apostolica judicem haberet Marinianum E- piscopum, apud quem cum Maximus juramento præstito super corpus S. Apollinaris se purgasset de simoniaca labe, ipsi impositâ pœnitentiâ de ino- bedientia erga Sedem Apostolicam, Salonam per- missus est redire, cui experenti pallium Grego- rius misit, ut constat *ex lib. 7. epist. 79.* cum dua- bus sequentibus.

2. b *Salonitanae.*] Salona est urbs, Metropolisque Dalmatiæ, olim Colonia Romanorum, teste Pro- lomeo *lib. 2. cap. 16.* hodie dicitur *Saldon.* Habuit Ecclesiam Cathedralē jam à primis Ecclesiæ sæ- culis: ejus Episcopi Glycerii mentio extat apud E- vagrium *lib. 2. cap. 16.*

3. c *Nesciente.*] Cum confirmatio Episcoporum, etiam cum eorum præsentatio ad Reges, supre- mosque Monarchas spectat, Romano Pontifici competat, ut probavi in *cap. 3. de elect.*

d *Pecuniis esset electus.*] Unde deponendus e- rat. *cap. de hoc,* ubi dicemus, *de simonia.*

e *Præsumpsit.*] Unde suspensus, seu ut alii vo- lunt, irregularis manebat, *cap. si celebrat, de cleric. excommunicatis.*

COMMENTARIUM.

EX fragmento hujus epistolæ à Raymundo in præsentem transcripto sequens communiter ve- nit assertio: *Accusatus, vel denunciatus de crimi- ne, pendente accusatione, vel denunciatione novis dignitatibus decorandus non est.* Probat eam tex- tus in *cap. tantis, 81. dist. cap. accusatum 14. 2. quest. 5. cap. final. de testibus, cap. accedens, hoc tit. l. libertas 17. §. in questionibus, l. Lucius, §. idem, ad municip. l. rescripto, §. accusationis, ff. de muneribus, l. qui statim, l. qui metu, ff. de re milit. l. reum, Cod. de precibus, l. unic. Cod. de reis postu- lar. l. qui de libertate, ff. de liberal. causa, l. si ut proponis, Cod. quando provocare, l. si interveniente, l. penult. ff. ad Turpil. l. 10. ff. de jurpatron. l. si diu- tino, ff. de pœnis, l. ex judiciorum, ff. de accusat. l. ultim. ff. ad leg. Jul. majest. l. 15. §. præscriptiones, ff. ad leg. Jul. de adult. Illustrant ultra congestos à Barb. in præsentem, Petrus Greg. de elect. cap. 9. num. 2. Duarenus *lib. 4. de sacris Ecclesiæ, cap. 1.* Hotho- mannus *lib. 3. observ. cap. 7. num. 4.* Caballo *resol. crimin. cap. 121.* Tamburinus *de jure Abbat. tom. 1. disput. 4. num. final.**

Sed pro dubitandi ratione in præsentem asser- tionem ita infurgo. Omnis præsumitur bonus, nisi probetur malus, *capit. unic. de scrutinio in natur ordine, cap. ult. de præsumpt. l. testamento, ff. de man- datum num. 1. testam.* Sed per accusationem in judicio propositam non probatur quis malus: ergo non est arcendus ab honoribus donec talis probetur. Accedit, nam lite pendente nihil est innovan- dum, ut probavi in *cap. 1. lite pendente, necin- terim privatur quis juribus antea sibi competentibus, cap. 1. & 2. ut lite pendente, cap. 1. eod. tit. lib. 6.* ergo non debet quis privari jure adipiscendi no- vos honores, præcipue cum sæpe accusationes ex calumnia, & pravo animo opponantur: unde ab- surdum est, per accusationem tantum in judicio propositam privari accusatum jure adipiscendi no- vam dignitatem. Quare Panormitanus in *præsentem, num. 5.* probat, quod accusatus, quando non præcessit infamia, quamvis non possit promote- ri, potest tamen eligi eâ ratione, quia aliàs facile posset impediri quælibet electio, cum agnoscense- lectionem celebrandam esse, posset in continenti aliquem accusare, & ita illum pro ea vice inhabi- lem reddere ad eam electionem.

Quæ dubitandi ratione non obstante vera est præsens decisio, cujus rationem communiter Do- ctores ex eo assignant, quia videlicet per hujusmo- di accusationem, seu denunciationem criminis læsa est fama, seu existimatio accusati, vel de- nunciati apud probos, & honestos viros; ac proinde incurrit ille infamiam facti, *ex l. 2. ibi: Re tamen ipsa, & opinione hominum non effugient infamia notam, ff. de obsequiis præstand. l. ea qua. C. ex quibus causis infam. & per consequens tanquam infamis infamia facti, non potest ad novos honores, vel dignitates ascendere, ex vulgari regula, infamibus portas dignitatum non patere, l. infamia, C. de decur. lib. 10. l. infames, C. de infami- bus, eod. lib. ubi plura Amaya, l. 2. C. de dignit. lib. 12. l. 1. §. ait Prætor, ff. de postul. l. cum Prætor, §. non autem, ff. de judiciis.* Ita docuerunt Glossa & communiter repetentes in *præsentem;* & hanc esse communem rationem, dixerunt Covart. *d. lib. 1. var. cap. 16. Navar. ad hunc titul. consil. 2.* qui inde deducunt, præsentem decisionem non pro- cedere

cedere, quando per accusationem, seu denunciationem non est laesa existimatio accusati apud probos, & honestos viros, nec ulla facti infamia orta est, veluti si à malevolis quis accusatus, vel denunciatus sit. Verùm hæc communis ratio defendi non potest: tum quia Gregorius in præfenti nullam requirit infamiam, nec ejus mentionem facit, quia verbum *nuntiatur*, referri debet ad accusationem, denunciationem, vel inquisitionem, id est ad aliquem modum procedendi ex tribus, de quibus in præfenti rubrica; cui, nisi ita accipiatur, non convenit: tum quia in *dict. l. reum, l. 1. Cod. de reis postularis, lib. 10.* simpliciter, & absolute expenditur sola delatio, seu accusatio rei, qui de crimine postulatur, & ob eam prohibent Imperatores ipsam ad novos honores admitti, nec ullam mentionem faciunt notæ, aut infamiæ ex accusatione insurgentis apud probos, & graves viros; præsertim quia attentis circumstantiis accusati, & accusatoris, non semper ex accusatione infertur talis nota, seu infamia, ut agnoverunt Innocentius, & alii in *cap. accusatum, de simonia*, Beroius hic, numer. 2. Pacianus de *prob. lib. 2. cap. 21. num. 139.* qui differentiam constituunt inter accusatum, & inter inquisitum, quia in isto semper supponitur infamia, quæ inquisitionem præcedere debet, *cap. qualiter, el. 2. hoc titul.* quæ tamen non supponitur, nec requiritur, nec semper invenitur in accusatione, vel denunciatione; & tamen Imperatores in dictis legibus semper, & indistinctè prohibent, ne accusatus accusatione pendente ad novos honores admittatur. Accedit quia si textus hic, & similes supponerent infamiam, seu potius illam requirerent, utique ea per se sufficiens erat, juxta regulam *infamibus, de R. l. lib. 6. l. 2. Cod. de dignit. lib. 12.* & ita frustra consideratur accusatio à Gregorio in præfenti, & Imperatoribus in dictis iuribus, cum sola infamia absque accusatione, seu denunciatione sufficiat.

7. Unde verius credo in hac parte distinguendam esse accusationem; seu denunciationem, aut inquisitionem criminalem, ab infamia etiam facti; ita quod reus accusatus, vel denunciatus, accusatione, vel denunciatione pendente, ad novos honores non admittatur, licet nulla ex accusatione, vel denunciatione proponatur orta infamia, & per contrarium sola facti infamia sufficiat, ut ejusmodi reus ad novos honores non ascendat, quantumcumque nulla accusatio, vel denunciatio præcedat. De priori casu in præfenti agitur, & docetur, ne reus de crimine accusatus, vel denunciatus, ad novos honores admittatur. Cujus prohibitionis ratio ea est, quia licet lex definitivè non præsumat ejusmodi reum delatum esse nocentem, & crimen illud, de quo accusatur, perpetrasse, *cap. nonne 1. 8. quest. 4. cap. final. 15. quest. ult. ibi: Non statim qui accusatur, reus est; sed qui convincitur, criminofus;* & deducitur ex dicta lege *reus, ff. de solut. nihilominus tamen, quia per litem res dubia efficitur, dubiusque est illius eventus, l. quod debetur 52. ff. de peculio, l. nemo 10. in fine, ff. de acquir. possess. dubitat, & putat possibile crimen admissum esse, unde ne contingat eundem reum criminofum existere, & talem per sententiam declarari, & consequenter indignum admitti ad honores, & dignitates, quæ velut virtutis præmia non nisi probis, & ido-*

D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. V.

neis deferri debent, satis prudenter agens præsumptione quadam supponit, fieri & contingere posse, quod accusatus, seu denunciatus, verè reus, & criminofus appareat per sententiam, ac proinde vetat, ne is accusatione, vel denunciatione pendente ad hujusmodi honores novos, vel dignitates ascendat; & eo pertinere videntur illa verba hujus textus, *valde grave*, id est periculosum, & præjudiciale est: & licet hujusmodi ratio per se non sufficeret ad arcendos reos postulatos à novis honoribus absque lege id disponente, sufficit tamen ut in ea fundetur, & pro ea justificetur præfens prohibitio, ut docuit Acunna in *cap. tantis, 81. distinct. numer. 1.* Ideoque Catilinam pecuniarum repetendarum reum à Consulatus petitione amotum fuisse, refert Salustius in *conjur. Catiline*, & ex eo Forner. *lib. 3. rer. quotid. cap. 1.* & Paulus Manucius in *epist. ad Atticum*, scribit legem fuisse, ut ne in comitiis, & petitione Magistratum, eorum ratio haberetur, qui rei postulati essent.

8. Ex qua ratione provenit, ut præfens prohibitio procedat in quibusvis honoribus, vel dignitatibus, quæ jure vel consuetudine in republica tales creduntur, & ut tales deferuntur, ut satis colligitur ex generalibus verbis dictæ legis *reus*, dictæ legis 1. & ex hoc textu: ibi, *honoretur*. Unde non poterit reus criminis accusatione pendente ad Ordines promoveri, *dict. cap. tantis, 81. dist.* nec nomen militiæ dare, *l. qui status 8. l. ult. ff. de re milit.* & quia testimonium ferre in causa criminali honorem præfert, & ad fidem, & integritatem personæ testificantis spectat, *cap. præceptum 31. quest. 5.* notant Glossa 2. & DD. in *cap. testimonium 54. de test.* idè non potest reus de crimine delatus in causa criminali, præterquam in exceptis, testimonium ferre, *l. in testimonium 20. ff. de testibus, cap. final. eod. titul.* docuerunt Campegius de *testibus, reg. 105.* Rebuffus de *reprob. testium, à num. 27.* Procedit etiam præfens assertio, tam in reo accusato; vel denunciato ad vindictam, vel inquisito specialiter, quia in quocumque ex eis viget ratio suprâ tradita, & probatur ex illo verbo *Nuntiatur*, hujus textus; & ex dicta lege 1. *Cod. de reis postularis.* Probarunt Abbas, & Felinus in *dict. cap. final. de testibus*, Navarrus ad *hunc titul. consil. 3. num. 4.* Etiam procedit præfens assertio pendente appellatione à definitiva sententia prolata, etiam absolutoria; adhuc enim reus ad novos honores ascendere non potest. Glossa finalis, & DD. in *dict. cap. ult. Navarr. dict. consil. 3. numer. 1.* Covarr. *lib. 1. var. cap. 16. numer. 11.* & suadetur, quia cum per appellationem suspendatur pronuntiatio, *l. 1. §. ult. ff. ad Tarpil. interim dum ea pendet, dicitur lis, & accusatio pendere, nec adhuc censetur reus absolutus per eam sententiam, sicut nec condemnatus quoad juris effectus per condemnatoriam, dict. l. 1. §. ult. l. 2. §. final. ff. de panis:* ac proinde pendente interim accusatione locum habet præfens assertio. Et dum Jurisconsultus in *leg. 1. vers. Integer, ff. nihil innovari*, docet pendente appellatione integrum esse statum appellantis, seu litigantis, intelligitur de integritate, quam habebat ante sententiam, dum accusatio pendebat; nam in eo statu, quicumque is fuerit ante sententiam, lite, vel accusatione pendente, in

B

eodem

eodem quoad juris effectus existit post sententiam definitivam, quamdiu appellatio pendet, & ita sententia appellacione pendente non operatur plures effectus, quam accusatio, vel lis ante prolatam sententiam. Sed nihilominus per eandem sententiam, & appellacionem interpositam non tolluntur effectus illi, quos lis, vel accusatio pendens ante sententiam operabatur *d. l. i. §. ult. ff. ad Turpil.* Nec obstat quod pendente appellacione potest reus postulatus honoribus fungi, *d. l. i. vers. Ergo, ff. nihil innovari*; id enim procedit in honoribus obtentis ante litem, vel accusationem criminis, quibus sicut lite, & accusatione pendente fieri poterat. *l. libertus 17. §. ult. ff. ad municip. d. l. i. C. de reis postulat.* ita etiam post sententiam appellacione pendente, eidem fungi non prohibetur. Contrarium verò procedit in novis honoribus, quos sicut accusatione pendente ante sententiam, ita post sententiam, dum appellatio pendet, assequi non potest. Aliqui etiam protrahunt presentem textum ad reum conventum in causa civili, in qua agitur de omnibus bonis, vel majori eorum parte; quia ejusmodi causa æquiparatur causa criminali *l. propter litem 24. ff. de excusat. iur.* & ita sicut reus postulatus in causa criminali arcetur à novis honoribus; ita etiam conventus iudicio civili, in quo de omnibus ejus bonis agitur. Ita tenuerunt Glossa in *d. l. i. C. de reis postulatis*, Tiraquel. *de nobilit. cap. 31. num. 370.* Sed hæc sententia juris principiis inspectis sustineri non potest; nam tam Gregorius in presenti, quam textus in *d. l. reus, d. l. i. specialiter* agunt de reis crimine postulatis; unde eorum prohibitio non debet extendi ad reos conventos in causis civilibus, juxta regulam *Odia, de R. l. lib. 6.* Tum quia in eis cessat ratio supra adducta; quantumcunque enim lis vertatur super omnibus, vel majori parte bonorum, & reus succumbat, non ex eo efficitur indignus, aut apparet malus, seu non idoneus ad honores illos, à quibus lex pauperes, quæ tales sunt, absolutè tanquam inhabiles non repellit, quamvis divites regulariter pauperibus præferantur, *l. ad subeunda 46. C. de Decurionibus, lib. 10.* Tiraquel. *de nobilit. cap. 3. an. 19.*

9
Prose-
quuntur
alia am-
pliatio-
nes.

Ampliat etiam, & explicatur præsens assertio, ut promotio, collatio, vel assequutio novi honoris, seu dignitatis in proposito vim non habeat, nec convalescat, quantumcunque postea per definitivam sententiam absolvatur, & innocens appareat is, qui reus postulatus, ac accusatione pendente promotus, & novos honores fuerat assequutus, *l. qui de libertate 29. vers. & licet, ff. de liber. caus. Præpositus, & Acunna in d. cap. tantis*; & suadetur, quia hujusmodi promotio, seu collatio, accusatione pendente fit directò, & principaliter, contra textus in *dist. l. reus*, ibi: *Principalibus constitutionibus*; & *l. i. C. de reis postulatis*: ac proinde non valet ipso jure, *ex l. non dubium, C. de legibus, cap. quæ contra, de R. l. lib. 6.* Unde cum talis promotio, seu collatio novi honoris nulla fuerit à principio, postea convalescere nequit, etiam si tollatur impedimentum, appareatque reum postulatum innocentem esse; quia superveniens habilitas non sufficit, nec confirmat collationem inutilem, juxta textum in *cap. si eo tempore, de rescript. lib. 6. l. i. §. si filius, ff. de legat. 3.* docet Acunna ubi supra, num. 3. Hæc tamen ampliatio non procedit in honoribus, & dignitatibus, quæ per legem humanam annullari nequeunt, ut est promotio ad sacros ordines; quia licet ejus exercitium

impediri posset lege humana, quo sensu, & alià quando irritari dicitur, *cap. 1. & 2. de schismat. cap. Sanctorum, 70. dist.* tamen effectus characteris impediri nequit lege humana, siquidem effectus inseparabilis ipsius ordinationis.

Hucusque tradita nonnullas patiuntur limitationes. Prima enim est, quia procedunt tantum in eo, qui de gravi crimine reus postulatus est, ut facile probatur ex præsentem textu, ibi: *De quo tanta, & talia*; quin immò & desiderari delationem criminis capitalis, colligitur *ex d. l. libertus 17. ad finem*, ibi: *Capitalium criminum reos*; & *l. Lucius 22. §. penult.* ibi: *Accusatore criminum capitalium, ff. ad municip. docet Acunna ubi supra, num. 5.* Secundò limitatur præsens assertio, ut tantummodo procedat intra annum à die propositæ accusationis: nam eo elapso, si adhuc lis per sententiam definita non sit, potest reus novos assequi honores, nisi per eum steterit, quo minus intra annum finiatur causa, *d. l. reus*: docet Glossa 2. in *d. cap. tantis*, Annt. Matthæus ubi supra; nam criminalis causa super crimine mota olim anno terminabatur; quo elapso statim reus absolvetur, nisi per eum steterit, *l. i. & 2. C. Theodos. ut intra certum tempus*; idque observatum fuit usque ad Justin. ut patet *ex l. ult. C. Justin. cod. titul.* unde quia post annum non pendebat, sed extincta, & finita credebatur accusatio, cessabat etiam prohibitio juris, quia jam non erat reus de crimine delatus, ac proinde poterat novos assequi honores, quemadmodum potest accusator aliàs deficiente, & ab accusatione cessante, *l. rescripto 6. §. si quis, in princip. ff. de muner. & honor.* aut non petente per temporis legitimum spatium, *l. Lucius, §. idem respondit, l. in Senatus consulto, §. qui post, ff. ad Turpil.* vel abolitionem privatim petente, *l. aut privatim 10. ff. ad Turpil.* An verò hodie post dictam legem ultimam, per quam lis, & accusatio criminalis non terminatur anno, sed biennio, procedat textus in *dist. l. reus*, & accusatus anno elapso novos honores assequi possit, vel expectari debeat biennium, disputat Cuiac. *lib. 1. obs. cap. 87.* ubi non sine ratione contra alios resolvit, biennium expectandum esse; attentà tamen generali consuetudine, tam in foro sæculari, quam ecclesiastico, non servatur hujusmodi præfinitio biennii in criminalibus, sicut nec triennii in civilibus, *ex l. propterandum, C. de iudiciis*, ut notavi in *cap. 4. de officio delegat.* Unde juxta hodiernam praxim præsens limitatio locum non habet: illud tamen certum est, hanc prohibitionem locum non habere, cum ex conjecturis constat, accusationem proponi, & reum deferri per fraudem, & calumniam, ut is honores, aut dignitates assequi non valeat; tunc enim perinde ac si nulla pendeat accusatio, admittendus est, *l. qui de libertate 29. vers. Qui verò, ff. de liberat. caus. Præpositus in d. cap. tantis, num. 3.* Navarrus *d. consil. 3. num. 7.* Acunna *supra, num. 4.* Faciunt textus in *cap. sedes 15.* ibi: *Eorum malitias obviare, de rescript. l. athleta 8 §. i. vers. Amplius, ff. de excusat. iur. cap. 2.* ubi DD. *de renunc. lib. 6. l. i. §. penult. ff. de quest. l. in summa 65. vers. sin autem, ff. de condit. indebit.* per quam receptum est, quod quando per fraudem, & calumniam movetur lis, ea non attenditur quoad juris effectus, & sic non efficit rem, de qua agitur, litigiosam.

Nec obstat dubitandi ratio supra adducta; pro cuius solutione dicendum est, regulam illam, *l. reus pendente nihil innovari*, procedere respectu juris

10.
Limita-
tiones
hujus
textus.

11.
Dissol-
vitur
dubi-

juris quaesiti, & exercitii illius; non verò quoad honores noviter acquirendos, quos accusatus in iudicio assequi non potest: honoribus verò jam obtentis uti non prohibetur, *d. l. libertus, §. ult. ff. ad municip. ibi: Dignitatem pristinam interim retinet; & cap. nonne, ubi Glossa, §. q. 4. Covarr. lib. 2. var. cap. 8. num. 4. Menchaca illustr. contr. cap. 84. num. 26.* quia in admittendis honoribus, seu dignitatibus antea obtentis, & illarum usu viger diversa ratio, & longè majus vertitur praesudicium, quam in his, quae de novo deferuntur assequendis; unde meritò plus requiritur ut dignitates antea obtentae amittantur, quam ut noviter obtinendae impediatur; siquidem in illis de damno, & poena; in his verò de lucro agitur, argumento legis ultimae, *Cod. de codicillis, juncta lege Titio 70. §. 1 ff. de condit. & demonstr. Unde licet alias in poenam criminis commissi repellatur quis ab honoribus assequendis, nisi ex verbis legis, aut aliis conjecturis contrarium appareat, non ideò privatur, aut repellitur ab obtentis, seu illarum usu, & administratione, cap. postulasti, de cleric. excommunic. refolvit Covarr. ubi supra: ita etiam, etsi reus accusatus post latam sententiam condemnatoriam, à qua appellavit, nequeat novos assequi honores; tamen obtentis ante accusationem non privatur, nec illorum usu, seu exercitio. Nec huic solutioni obstat textus in cap. accusatum 4. de simonia, dum in eo probatur, simoniacum accusatione pendente non posse Missarum solemnia celebrare: igitur quia accusatus de crimine, non solum repellitur à novis honoribus assequendis, verum etiam & usu, ac exercitio dignitatis obtentae privatur. Nam huic difficultati communiter responderet, textum illum procedere in reo accusato, & insuper infamato, qui per delationem criminis infamiam facti contraxit, & ejus existimatio apud bonos, & graves viros laesa est; siquidem hi suspenduntur interim à Missarum celebratione, cap. prebyter si a plebe 2. quest. 4. Verum hæc solutio non satisfacit: tum quia divinatoria est, siquidem nullum extat verbum in dict. cap. accusatum, unde infamia colligi possit; imò tantum expeditur accusatio, quae infamiam omnino non supponit: tum quia etsi infamia supponeretur, adhuc inhaeremus in eadem difficultate, quare videlicet propter infamiam accusatione tantum pendente reus usu, & exercitio dignitatis jam obtentae privetur? contra hucusque tradita. Quare hæc, & aliis solutionibus omisis, traditis ab Archidiacono in cap. quia res II. quest. 1. Menochio remed. 1. recuperand. poss. ff. num. 134. & 336. & re-*

med. ult. num. 42. dicendum est, textum in dict. cap. accusatum, cum sequenti, specialiter procedere in reo accusato de crimine simoniae in ordinum susceptione commisso; nam ita ordinato infligitur suspensio ipso jure, cap. tanta, vers. item, de simonia, extravag. 2. post princip. eod. titul. docent Navarr. in manual. cap. 23. num. 11. Bernard. Diaz. in praxi, cap. 19. Henric. 2. p. summa, tit. de excommunic. cap. 37. num. 35. & in eo textu probabimus. Nec obstat, quod per hanc prohibitionem ad novos honores datur occasio improbis hominibus excludendi ab honoribus homines probos, & dignos. Nam responderet, hanc occasionem tolli per inscriptionem, per quam ad poenam talionis obligatur accusator, cap. super his, ubi dicemus, hoc tit. Deinde quia si ex conjecturis probabiliter appareat reum per calumniam, & fraudem deferri ad effectum ut delatus à novis honoribus arceatur, non tamen procedit, nec locum habet praesens prohibitio, *l. qui de libertate 29. vers. qui verò, ff. de liberali causa, l. 2. §. penult. ff. de quest. & ita non faciliè ob calumniosam accusationem eveniet, reum accusatum à novis honoribus arceri.*

Sed supra traditis obstat textus in cap. meminimus 13. hoc titul. ubi cum Abbatissa esset de gravissimo simoniae crimine accusata, nihilominus jubet Pontifex, ut ab Episcopo benedicatur ad huc accusatione pendente: Igitur quia reus criminis postulatus non impeditur novos honores assequi. Pro cuius textus expositione varia adduxerunt referentes ibi, Hostiens. in eo textu, Felinus num. 2. Menchaca illustr. cap. 87. n. 25. qui accipiunt praesentem assertionem, quando ex accusatione laesa est existimatio accusati; at verò textum in d. cap. meminimus, casu quo nulla ex accusatione Abbatissae infamia orta fuit. Alii textum accipiunt illum specialiter in casu proprio, quia in e us specie nulla contra Abbatissam pendebat accusatio, vel denunciatio; quia licet Henricus proponeret se accusare velle eandem Abbatissam, non tamen eam de tacto accusavit. Ita docuerunt Abbas ibi, num. 9. Anania num. 2. Navarr. d. consil. 3. num. 7. verum his solutionibus omisis dicendum est, textum in d. c. meminimus, procedere in ea accusatione, quae saltem juris praesumptione fiebat malo animo, & sic per fraudem, & calumniam, attentè qualitate accusatoris, qui erat inimicus Abbatissae, contra quam testimonium dixerat. Unde non obstante accusatione de simoniae labe ab ipso Henrico proposita, rectè jubet Pontifex benedictionem illi impendi.

12.
Exponitur cap. meminimus, hoc tit.

CAPUT V.

a Paschalis Papa.

Nulli Episcoporum ab accusatione sua repellere liceat, quos antequam ab eis se impetendos cognoscere, à sua communi familiaritate neglexerint^b separare.

NOTÆ.

a Paschalis Papa.] Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc titul. cap. 3. & apud Gratianum in cap. nulli 14. 3. quest. 3. nullibi tamen exprimitur, cuius Paschalis hic textus sit, nec inter epistolas, tam primi, quam secundi, reperiuntur verba huic textus.

D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. V.

b Separare.] Consonant textus in l. si uxor 13. §. final. ad leg. Jul. de adult. cap. in praesentia 46. de sententia excommunic. & regulariter, quem quis semel approbavit, postea reprobare non potest, cap. accepimus 13. de etat. & qualit. l. ni gradatim, §. sed reprobari, ff. de muner. & honor. l. Pomponius, ff. de negot. gest. non tamen in praesentia casu potuit Episcopus retinendo familiarem

B a crimino.